

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 242/2025-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní sp. zn. 7PP/65/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

- Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní spočívajúcim v nedoručení uznesenia z 31. decembra 2024, a tým odňatí možnosti vyjadriť sa k nemu v sťažnosti. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd nariadil okresnému súdu ihneď prepustiť sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody.
- Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 15. novembra 2024 doručil okresnému súdu žiadosť o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V predmetnej veci rozhodol okresný súd 31. decembra 2024 na verejnom zasadnutí tak, že žiadosť sťažovateľa zamietol.
- Sťažovateľ proti rozhodnutiu okresného súdu podal priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil podaním doručeným okresnému súdu 8. januára 2025.
- Dňa 14. marca 2025 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie okresného súdu sp. zn. 7PP/65/2024 z 31. decembra 2024 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tos/23/2025 z 26. februára 2025 o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa.
- Sťažovateľ namieta, že okresný súd porušil jeho základné práva na obhajobu a na súdnu ochranu tým, že mu nedoručil uznesenie z 31. decembra 2024 s príslušným poučením o možnosti podať proti nemu sťažnosť a nedal mu tak možnosť vyjadriť sa k tomuto uzneseniu. Uznesenie

z 31. decembra 2024 doručil okresný súd sťažovateľovi 14. marca 2025 s údajom, že toto uznesenie sa stalo právoplatným a vykonateľným 26. februára 2025 v spojení s uznesením krajského súdu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom [§ 34 ods. 1 a § 43 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], ústavný súd pred tým, ako sa začal zaoberať podstatou ústavnej sťažnosti, skúmal, do akej miery nedostatok právneho zastúpenia bráni jej kvázimeritórnemu prejednaniu. Berúc do úvahy skutočnosť, že ústavná sťažnosť obsahuje, odhliadnuc od nedostatku právneho zastúpenia, všeobecné, ako aj osobitné náležitosti požadované zákonom o ústavnom súde, ústavný súd uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti (k tomu pozri aj II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, pristúpil k jej predbežnému posúdeniu (m. m. I. ÚS 193/2024).

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom okresného súdu spočívajúcim v nedoručení uznesenia z 31. decembra 2024 a odňatí možnosti vyjadriť sa k nemu v sťažnosti.

8. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

9. Vychádzajúc z princípu subsidiarity, ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu z 31. decembra 2024 podal sťažnosť, v ktorej mal možnosť namietat, že trvá na doručení tohto uznesenia tak, aby mal ďalšiu možnosť vyjadriť sa k dôvodom, pre ktoré bola jeho žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnutá. Sťažovateľ takto nepostupoval. Uznesenie okresného súdu z 31. decembra 2024 a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, preskúmal krajský súd na základe sťažnosti podanej sťažovateľom. Uplatnenie právomoci krajského súdu bráni, aby v danej veci rozhodoval ústavný súd. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

10. Nad rámec veci ústavný súd poukazuje na to, že pred rozhodnutím o ústavnej sťažnosti sťažovateľ si zaobstaral žiadosť sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, zápisnicu okresného súdu z verejného zasadnutia 31. decembra 2024, uznesenie okresného súdu z 31. decembra 2024, písomné doplnenie sťažnosti sťažovateľa a uznesenie krajského súdu

z 26. februára 2025, s ktorými sa oboznámil. Vychádzajúc z týchto podkladov, je zrejmé, že konanie vo veci podmieneného prepustenia začalo na základe žiadosti sťažovateľa ako odsúdeného (a nie iného oprávneného subjektu podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku). Sťažovateľ mal takto možnosť sám, aktívne a súhrnne sformulovať všetky argumenty v prospech svojho podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Zo zápisnice z verejného zasadnutia vyplýva, že sťažovateľ sa verejného zasadnutia zúčastnil prostredníctvom videokonferencie. Na verejnom zasadnutí okresný súd vykonal dokazovanie okrem iných aj oboznámením sa so správou riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Sťažovateľ bol pred rozhodnutím vypočutý, mal možnosť sa vyjadriť k správe riaditeľa ústavu. Z jeho vyjadrenia vyplýva, že nemal návrhy na ďalšie dokazovanie. Zo zápisnice okresného súdu zároveň vyplýva, že boli oznámené stručné dôvody rozhodnutia vrátane poučenia o opravnom prostriedku (sťažnosti). Sťažovateľ zahlásil priamo do zápisnice sťažnosť, ktorú následne odôvodnil aj písomne. Z písomného odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že v časti ide aj o priamu reakciu na odôvodnenie uvedené v uznesení z 31. decembra 2024 (s ktorým bol sťažovateľ oboznámený ústne stručným spôsobom priamo na verejnom zasadnutí).

11. Ústavný súd pripúšťa, že doručenie uznesenia súdu prvého stupňa súčasne s rozhodnutím sťažnostného súdu bez možnosti oboznámiť sa s písomným rozhodnutím súdu prvého stupňa ešte do rozhodnutia sťažnostného súdu a s adekvátnou možnosťou reagovať na toto uznesenie je spôsobilé viesť k porušeniu sťažovateľom označených práv. Takýto postup však nemôže viesť sám osebe k automatickému záveru o ich porušení, pretože je predovšetkým potrebné posúdiť, či uvedený postup viedol aj k reálnemu (materiálnemu) zásahu do označených práv sťažovateľa. Z vymedzených okolností vyplýva, že sťažovateľ mal príležitosť aktívne sformulovať všetky relevantné dôvody odôvodňujúce jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v žiadosti, následne na verejnom zasadnutí a zároveň bol oboznámený s podkladmi na rozhodnutie a aj so stručným odôvodnením uznesenia okresného súdu. Jeho nedoručenie mohol a mal namietat' v sťažnosti, resp. v jej dodatočnom písomnom odôvodnení, ktoré urobil následne po jej zhlásení do zápisnice, čím by vytvoril priestor krajskému súdu na prieskum tejto argumentácie. Napokon sťažovateľ v ústavnej sťažnosti (hoci podanej bez právneho zástupcu) nijako aspoň laicky nevysvetlil, akým reálnym a materiálnym spôsobom bol ukrátený o možnosť brániť sa tým, že mu nebolo doručené uznesenie okresného súdu pred rozhodnutím sťažnostného súdu. Neozrejnil tiež, aké ďalšie argumenty v dôsledku namietaného postupu okresného súdu nemohol uplatniť.

12. Ústavný súd takto *obiter dictum* konštatuje, že ak by aj mal právomoc v danej veci rozhodovať, námietka sťažovateľa, ako ju formuloval v ústavnej sťažnosti, by nebola spôsobilá viesť k opačnému rozhodnutiu a ústavnú sťažnosť by bolo potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu